

nede Præsterne ideluffende med Penge, solgte Jorden og lod Pengene derfor gaae ind i Statskassen. Jeg tvivler heller ikke paa, at man vil faae at see, at der af saadant Salg vil komme en ganske anderledes Sum ud end den Sum, som jeg har seet opstillet gjennem adskillige Regnestykker. Jeg har nemlig seet Stykker af Præstegaardsjord i min Nærhed solgte og seet dem til min Overræffelse blive solgte ikke saa lidt over det Dobbelte af Taxationsværdien, som vedkommende Taxationscommission havde sat derpaa, førend de vare udbudte til Salg, og jeg er overbevist om, at det Samme vil finde Sted paa mange Steder i Landet; og at Jorden vil vise sig at have en ganske anden Værdi, naar den bliver udbudt til Salg hos Befolkningen, end den, man calculerer den til ved de Regnestykker, man stiller op. Nu vil man indvende imod mig, at seet fra Præsternes Standpunkt, er det uheldigt at blive lønnet heelt med Penge, man vil indvende, at det daglige Livs Fornødenheder som Væg, Smør og Ost vilde ikke være til at erholde, og man vil imod mig gjøre en Indvending, som ganske vist synes at have Noget paa sig, nemlig den, at Præsten maa have Befordring til Embedsreiser. Hvad det Første angaaer, saa seer jeg ikke, at der er nogen Vanskelighed for en forstandig Familie ved at erholde de Artikler, som ere nødvendige i den daglige Huusholdning, og hvad angaaer Befordring, forekommer det mig heller ikke, at der derfra kan hentes nogen begrundet Indvending, naar man tager Hensyn til, hvad der ved Lønningen er fastsat for vedkommende Præst, saaledes at han sættes istand til at skaffe sig Befordring; men man vil maaskee indvende, at det paa mange Steder er vanskeligt at skaffe saadan Befordring, det troer jeg imidlertid ikke. Men hvad jeg især troer, det er, at en heel Deel Præster og især unge Præster da vilde foretrække Brugen af Apostlenes Befordring, og jeg finder heller ikke, at der er noget Uværdigt i, at en Præst spadserer og bruger sine Been, hvor han finder det for godt. Naar han da en enkelt Gang skulde onske at høre, eller det er nødvendigt at høre, saa er jeg overbevist om, naar man vel at mærke har taget Hensyn til, hvilken Lønning

der er fastsat, at han godt til enhver Tid vil kunne forskaffe sig Befordring. I detmindste er det mig ikke vitterligt, at Folk i lignende Stilling, som af og til maae skaffe sig Befordring, have havt nogen Vanskelighed ved at faae den. Sagen er altsaa ikke af en saadan Veskaffenhed, at man derfor skulde lade sig tvinge til for en Deel at lønne Præsterne med Jord. Jeg er saaledes af den Formening, at, inden dette Lovforslag forlader os for at blive ophøjet til Lov, vil det være heldigst, at man tager Præstegaardsjorden bort og lønner Præsterne reent ud med Penge. — Hvad dernæst angaaer Spørgsmaalet om den særlige Fond, ja, saa gaaer det mig som den ærede sidste Taler; i dette Punkt slutter jeg mig til ham, idet jeg egentlig ikke kan forstaae, hvorfor det skal sættes ind som et særligt Punkt i Finantsloven. Forudsætter man, at den ikke kan hjælpe sig selv, og at Statskassen skal skyde til, saa er der aldeles ingen Grund til at give den en særlig Plads, og forudsætter man ikke dette, men derimod, at der bliver mere, end der behøver at anvendes til Lønning for Geistlige, saa finder jeg heller ikke, at der var noget Ondt i, at man tog disse Penge og brugte dem til andre Statsøiemed. I alt Fald forekommer det mig, at man idetmindste burde have føjet til, at de overskydende Summer og Midler kunde bruges for Landets Præstekalbs Vedkommende til Almueffoleunderviisningens Fremme; men ikke engang dette har man fundet det passende at sætte ind, og derfor forekommer det mig, at det Heldigste vilde være, at man lod det Hele flyde ind i Statskassen. Nu veed jeg nok, at man vil indvende, at mange Tiendehdere ville finde det underligt at skulle betale Tiende til Amtstuen, og at de hellere ville betale den til Præsten; men dette er ikke Tilfældet. For de Flestes Vedkommende er det dem ligegyldigt, om de betale Afgiften ind i Statskassen eller til Præsten; det har Intet at betyde. Men der ligger en anden Tanke bagved, en Tanke, som for mig har overordentlig Betydning, idet man ved at ordne Sagen paa den af mig antydede Maade kan foretage en Udværgning af det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn i Henseende til dette Punkt. Deter en meget berettiget Anke hos Befolkningen, at man